

EIW 2024

Na oslavu úspechov rozšíreného programu imunizácie (EPI) v Európskom regióne sa Európsky týždeň imunizácie (EIW) 2024 zameria na spôsob očkovania, ktoré chráni zdravie naprieč generáciami pred chorobami, ktorým možno predchádzať a umožniť tak všetkým ľuďom bez rozdielu veku žiť plnohodnotnejší a zdravší život. Okrem toho, ako súčasť medzigeneračnej témy oslavujúcej očkovanie, bude tohtoročný EIW využívať skupinu študentov a mladých profesionálov VPI v rámci siete Youth4Health, aby podporovala presadzovanie imunizácie s mládežou a mládežníckymi organizáciami.

Kampaň EIW 2024 prebieha v dňoch od 21. do 27. apríla 2024

Témou tohtoročného EIW je slogan

„Protecting Generations“

„Očkovanie chráni všetky generácie“

Ochrana generácií

- Vakcíny: ochrana zdravia pre minulé, súčasné a budúce generácie.
- V budúcnosti sa vakcíny dostanú k ešte väčšiemu počtu ľudí a ochránia pred viacerými chorobami.
- Vakcíny chránia zdravie v každom veku, aby každá generácia mohla žiť život, ktorý miluje.
- Rok 2024 predstavuje 50 rokov poskytovania výhod vakcín generáciám prostredníctvom tzv. **rozšíreného programu imunizácie**. Za posledných 50 rokov vakcíny celosvetovo zachránili viac ako miliardu životov.
- V priebehu nasledujúcich 50 rokov budú vakcíny chrániť ľudí všetkých vekových skupín pred ešte väčším množstvom chorôb.

Pohľad do minulosti

- V roku 1974 bol spustený globálny rozšírený program imunizácie (EPI) proti chorobám, ktorým možno predchádzať očkovaním, aby sa zabezpečilo, že všetky deti vo všetkých krajinách využijú život zachraňujúce vakcíny proti 6 potenciálne smrteľným chorobám. Od roku 1974 ministerstvá zdravotníctva a partneri neúnavne pracovali na zabezpečení ochrany detí pred záškrtom, detskou obrnou, čiernym kašľom, tetanom, tuberkulózou, osýpkami a mnohými ďalšími infekčnými chorobami.
- Slovenská republika patrí ku krajinám, ktoré v roku 1974 prijali globálny rozšírený imunizačný program a postupne **zavádzala a stále zavádza dostupné druhy očkovania** s ohľadom na vývoj očkovacích látok. Vďaka tomu sa podarilo mnohé závažné ochorenia výrazne eliminovať.

- Od roku 1974 sa vďaka očkovaniu podarilo vyhubiť pravé kiahne. V geografickom rozsahu sa divoký poliovírus zredukoval len na dve krajiny a prípady osýpok, rubeoly, tuberkulózy, čierneho kašľa, tetanus a záškrtu dramaticky poklesli.
- Dnes má každá krajina národný očkovací program a vakcíny sú univerzálne uznávané ako jeden z najbezpečnejších, nákladovo najefektívnejších a najúspešnejších intervencií v oblasti verejného zdravia, predchádzajú úmrtiam a zvyšujú kvalitu života.
- Očkovanie zohralo dôležitú úlohu pri znižovaní detskej úmrtnosti. Celosvetová detská miera úmrtí klesla z 92 úmrtí na 1 000 živonarodených detí v roku 1974 na 25,5 v roku 2024.
- Rutinné imunizačné programy v krajinách tiež pokračovali v inováciách a rozširovaní za posledných päť desaťročí až po očkovanie detí, dospelých a dospelých proti najmenej 13 závažným ochoreniam podľa odporúčaní WHO.
- Záväzok krajín k imunizácii sa odráža v čase viac ako 5 desaťročí, rozširuje sa na pokrytie viac chorôb, od detstva až po dospelosť a zachraňuje nespočetné množstvo životov.

Osýpky

- Vakcíny proti osýpkam boli prvýkrát predstavené v roku 1963.
- Keď bol EPI Expanded Program on Immunization (Rozšírený program imunizácie) spustený v roku 1974, iba 31 z 53 krajín v európskom regióne WHO mali vakcínu proti osýpkam vo svojom národnom imunizačnom kalendári. V roku 1988, len o 14 rokov neskôr, všetkých 53 krajiny ponúkali vakcínu všetkým deťom.
- Vďaka očkovaniu sa za posledných 50 rokov výskyt osýpok v Európe WHO dramaticky znížil.
- Ohniská sa však stále môžu vyskytnúť tam, kde sú zhluky vnímavých ľudí. Posledných 58 000 prípadov osýpok bolo zaznamenaných v 41 z 53 krajín európskeho regiónu WHO v r. 2023. To predstavuje značné riziko pre každého v regióne, ktorý nie je chránený.
- Každoročná vysoká zaočkovanosť u detí podliehajúcich očkovaniu je jediným bezpečným spôsobom ochrany.

Pohľad do budúcnosti

- Vakcíny znížili riziko vážnych chorôb a úmrtia u malých detí, čo pomohlo drasticky znížiť detskú úmrtnosť za posledných 50 rokov. Pomáhajú tiež chrániť zdravie a blaho ľudí s chronickými zdravotnými problémami, tehotných žien a starších dospelých. Vakcíny proti COVID-19 zachránili životy najmenej 1,4 milióna ľudí v európskom regióne, naďalej budeme chrániť mnoho ďalších miliónov, keď sa naučíme koexistovať s vírusom COVID-19.
- Obyvateľstvo v európskom regióne WHO však ešte len nevyužilo plný potenciál vakcíny.
- Takmer 1,8 milióna detí v európskom regióne WHO vynechalo očkovanie proti osýpkam za posledné tri roky.
- Európska imunizačná agenda 2030 (EIA 2030) bola prijatá všetkými členskými štátmi, aby im pomohla určiť smer k dosiahnutiu všetkých výhod vakcín.
- EIA2030 predstavuje európsky región, kde:
 - každý a všade má spravodlivý prístup k očkovaniu, takže nikto nezostane zraniteľný voči nebezpečným chorobám, ktorým sa dá ľahko predchádzať;
 - krajiny a partneri sa zaviazali umožniť výskum a inovácie potrebné na ochranu detí a dospelých pred ešte väčším počtom chorôb v budúcnosti.
- Očkovanie je dôležité v každom veku – **dospelí, deti, počas tehotenstva**.
- Národné imunizačné schémy sú založené na tom, ako imunitný systém reaguje na vakcíny v rôznom veku a kedy sme najviac ohrození vážnymi ochoreniami.
- Imunizačné plány sú navrhnuté tak, aby chránili každého, keď to najviac potrebuje.

- Skontrolujte si stav očkovania, aby ste sa uistili, že vy a vaše deti máte aktuálne informácie o očkovaní.
- Očkovacie látky sa neustále vyvíjajú a patria k najvýznamnejšiemu preventívnemu opatreniu pred výskytom a šírením infekčných ochorení v ľudskej populácii. Očkovaním sa dá predchádzať **nielen proti starým ale aj proti novodobým** infekčným ochoreniam.
- Očkovanie chráni nielen očkovanú osobu, ale **chráni** pred infekčnými ochoreniami aj **svoje okolie** tým, že očkovaná osoba ich nešíri na iné osoby. Tento spôsob ochrany je obzvlášť dôležitý pre ľudí z rizikových skupín populácie, ako sú malé deti, starší ľudia, osoby s chronickými ochoreniami alebo inými zdravotnými problémami.
- V Slovenskej republike sa za posledné roky zaznamenáva síce mierny ale neustály **pokles zaočkovanosti** detskej populácie, kedy zaočkovanosť na národnej úrovni poklesla v priebehu niekoľkých rokov z 98 % - 99 % na 94 % - 96 % v závislosti od druhu očkovania a ročníka narodenia detí.
- V Slovenskej republike sa za posledné roky zaznamenáva **nárast okresov s nižšou zaočkovanosťou** ako 95 %, čo vytvára rizikové prostredie pre vznik menších epidémií v oblastiach s nedostatočnou kolektívnou imunitou. Oblasti s nízkou zaočkovanosťou sú zaznamenávané naprieč celým územím Slovenskej republiky.
- V Slovenskej republike sa **zaznamenáva výskyt infekčných ochorení preventabilných očkovaním**, ktoré mali dlhé roky nulový výskyt. Napriek tomu, že väčšina týchto ochorení nemá komplikované priebehy, niektoré deti alebo osoby môžu mať závažnejšie problémy končiacie až úmrtím.

Očkovanie počas tehotenstva

- Niektoré vakcíny, ako napríklad inaktivovaná vakcína proti sezónnej chrípke a pertussis (čiernemu kašľu) sú bezpečné a odporúčané počas tehotenstva, aby ste boli vy a vaše dieťa v bezpečí.
- Protilátky, ktoré si vytvoríte ako odpoveď na tieto vakcíny, vás nielenže súčasne chránia, keď je váš imunitný systém oslabený, ale tiež prechádzajú placentou a pomáhajú chrániť vaše dieťa pred vážnymi chorobami v ranom veku.
- Očkovanie počas tehotenstva tiež pomáha chrániť vás pred závažným ochorením rok od pôrodu a odovzdať ho svojmu novorodencovi.

Osýpky

- Osýpky sa vrátili do európskeho regiónu WHO, pričom bolo hlásených viac ako 58 000 prípadov v 41 z 53 krajín v minulom roku.
- Očkovanie je jediný spôsob, ako zabrániť šíreniu osýpok a záškrtu.

Záškrt

- Záškrt je vážna infekcia spôsobená baktériami, ktoré vytvárajú toxíny vo vašom tele, môže viesť k ťažkostiam s dýchaním, poruchám srdcového rytmu a dokonca k smrti.
- Záškrtu možno predchádzať očkovaním proti záškrtu/tetanu/čiernemu kašľu (DTP) vakcínou.

Pertussis

- Pertussis (čierny kašeľ) je infekcia dýchacích ciest, ktorá spôsobuje otravný a prenikavý kašeľ („hukot“).
- Pertussis je najnebezpečnejší u dojčiat a malých detí, u ktorých sa môžu vyvinúť komplikácie resp. môžu dokonca zomrieť.
- Pertussis sa dá predísť očkovaním proti záškrtu/tetanu/pertussis (DTP) vakcínou.

Rakovina krčka maternice

- Rakovina krčka maternice je ochorenie, ktorému sa dá predchádzať očkovaním.
- Očkovanie proti ľudskému papilomavírusu (HPV) je účinné na viac ako 90 % u rakoviny krčka maternice neskôr v živote.
- Všetky dievčatá si zaslúžia ochranu pred touto bežnou a často smrteľnou chorobou.

Tetanus

- Tetanus sa získa infekciou reznej rany alebo rany spórami baktérie Clostridium tetani. Tieto spóry baktérií sú všade v prostredí.
- Ľudia, ktorí sa vyliečia z tetanu, nemajú prirodzenú imunitu a môžu sa znova nakaziť.
- Tetanu možno predchádzať imunizáciou proti záškrtu/tetanu/čiernemu kašľu (DTP) vakcínou.

Chrípka

- Sezónna chrípka (chrípka) je akútna respiračná infekcia spôsobená vírusmi chrípky, ktoré cirkulujú vo všetkých častiach sveta.
- Väčšina ľudí sa z horúčky a iných príznakov zotaví do týždňa bez toho, aby potrebovali lekársku pomoc. Chrípka však môže spôsobiť vážne ochorenie alebo smrť, najmä u ľudí s vysokou intenzitou rizika, vrátane tých, ktorí sú veľmi mladí, starší, tehotní, pracujúci v zdravotníctve alebo ktorí majú vážne zdravotné problémy.
- Očkovanie je najlepší spôsob prevencie chrípky.
- Bezpečné a účinné vakcíny sa používajú už viac ako 60 rokov. Imunita prostredníctvom očkovania časom oslabuje, preto sa na ochranu pred chrípkou odporúča každoročné očkovanie.

EIW 2024

V budúcnosti sa vakcíny dostanú
k ešte väčšiemu počtu ľudí a budú chrániť pred viacerými chorobami

Vakcíny chránia zdravie
všetkých generácií

EIW 2024

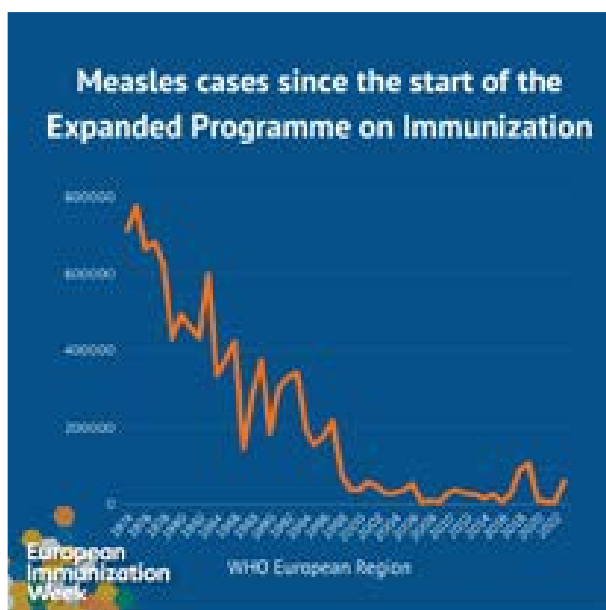
Vakcíny chránia všetky vekové kategórie

Vakcíny pomáhajú každej generácii
žiť život, ktorý miluje

EIW 2024

Prípady osýpok od zavedenia programu očkovania